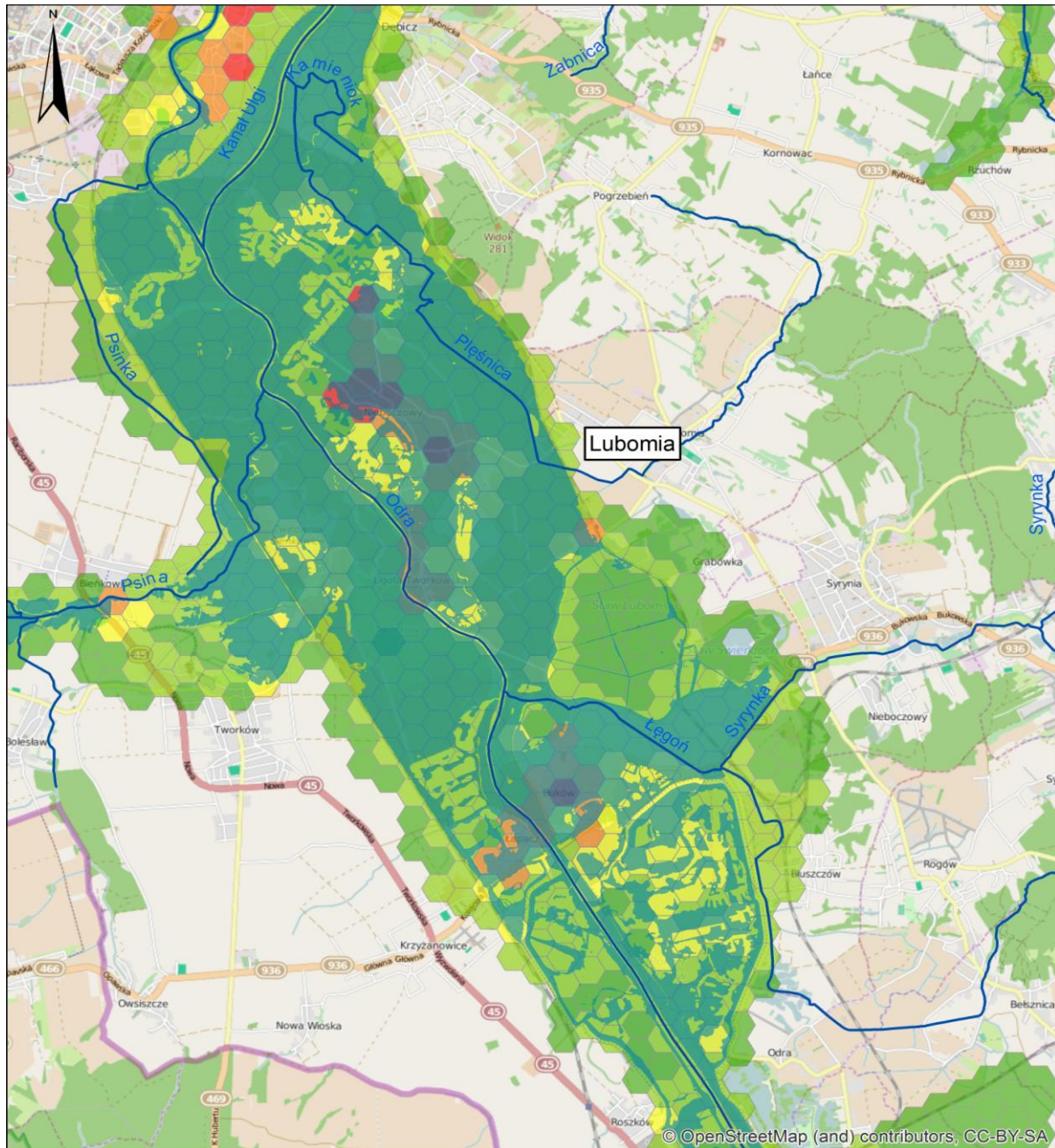


| | |
|---|--|
| Obszar problemowy (HOTSPOT): | LUBOMIA ONNP: PL_6000_R_000000001_0001-Odra |
| Region wodny: | Region Wodny Górnej Odry |
| Zlewnia: | Zlewnia Górnej Odry |
| Cele zarządzania ryzykiem powodziowym: | Realizacja działań zidentyfikowanych w obszarze problemowym przyczyni się do realizacji celów głównych PZRP tj.: Cel główny 1. Ograniczenie wzrostu ryzyka powodziowego (działania nietechniczne) Cel główny 2. Minimalizacja istniejącego ryzyka powodziowego (działania nietechniczne, działania techniczne) Cel główny 3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym (działania nietechniczne wspierające) |
| Uzasadnienie stopnia i charakteru zagrożenia: | Wysokie zagrożenie powodziowe na terenie gminy Lubomia wynika z nadmiaru wód opadowych dopływających na ten obszar z obszarów górzystych znajdujących się przy granicy z Republiką Czeską, a także z dopływu fali wezbraniowej na Odrze, która jest generowana już po stronie Republiki Czeskiej. Poniżej przedstawiono w formie graficznej rozkład przestrzenny zagrożenia i ryzyka powodziowego dla HOT SPOT. Podstawę oceny stanowiła numeryczna mapa zagrożenia powodziowego (MZP) oraz ryzyka powodziowego (MRP). Ocenę oparto na określeniu tzw. poziomu ryzyka powodziowego. Przyjęto pięć poziomów ryzyka: <div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="width: 20px; height: 10px; background-color: #008000; border: 1px solid black; margin-right: 5px;"></div> 1: bardzo niski, <div style="width: 20px; height: 10px; background-color: #00FF00; border: 1px solid black; margin-right: 5px;"></div> 2: niski, <div style="width: 20px; height: 10px; background-color: #FFFF00; border: 1px solid black; margin-right: 5px;"></div> 3: umiarkowany, <div style="width: 20px; height: 10px; background-color: #FFA500; border: 1px solid black; margin-right: 5px;"></div> 4: wysoki, <div style="width: 20px; height: 10px; background-color: #FF0000; border: 1px solid black; margin-right: 5px;"></div> 5: bardzo wysoki. </div> |



ZIDENTYFIKOWANE DZIAŁANIA

Działania NIETECHNICZNE

ogólna charakterystyka zadania:

Brak możliwości zastosowania osobnego (samoistnego) wariantu nietechnicznego.

Działania nietechniczne, polegające na wykupie nieruchomości oraz działania 34-36, dotyczące umocnień budynków, zostały uwzględnione w wariantach technicznych w kryterium E2 w analizie wielokryterialnej.

- Wykupy budynków i gruntów (wycenione w średniej kwocie, zawierającej również ewentualne odszkodowania) zostały uwzględnione zarówno w odniesieniu do kategorii: „pozyskanie nieruchomości na cele budowlane oraz w celu odtwarzania naturalnej retencji”, jak i dla kategorii: „zabudowa rozproszona (do 5 budynków), nie chroniona przez dany wariant inwestycyjny w strefie wody 1% i głębokości >2m”.
- Z kolei działania 34-36, dotyczące umocnień budynków, zostały uwzględnione w przypadku wariantów, dla których zasadne było wykonanie modelowania hydraulicznego. Obliczona została ilość zagrożonych budynków dla danego wariantu, które nie są chronione pomimo realizacji danego wariantu i obliczono koszt umocnienia tych budynków.

Rozważona została również zasadność wariantu nietechnicznego przesiedleniowego, który byłby realizowany zamiast podejmowania działań technicznych. Przyjęto, że jest on realny jedynie w sytuacji, gdy strefy zalewu wody 1% obejmują wyłącznie miejscowości na obszarach wiejskich, składające się z terenów luźnej zabudowy zagrodowej. Obecność w strefie zalewu zwartej zabudowy wyklucza zasadność zastosowania tego wariantu.

Działania TECHNICZNE

szczegółowa charakterystyka zadań:

| lp | ID | nazwa | opis | akceptowalność środowiskowa | |
|----|------------------------------------|--|---|-----------------------------|---|
| | | | | K | korzystny środowiskowo |
| | | | | U | umiarkowanie korzystny środowiskowo |
| | | | | N | niekorzystny środowiskowo |
| 1 | 2_176_O ID: 191153020 000 | Zbiornik przeciwpowodziowy Racibórz Dolny na rzece Odrze woj. śląskie (polder) | Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego o powierzchni 26,3 km ² i pojemności 185 mln m ³ | U / N | <p>Uzasadnienie: Działanie polega na budowie suchego zbiornika przeciwpowodziowego o powierzchni 26,3 km² i pojemności 185 mln m³. Wiąże się to ze stosunkowo znaczącą ingerencją w dolinę Odry oraz przebudową kilku cieków. Ekspertyza sporządzona na potrzeby realizacji zbiornika, w zakresie oceny wpływu przedsięwzięcia na cele ochrony wód w rozumieniu RDW wykazała, że nie będzie on powodował pogorszenia potencjału wód oraz przzerwania ciągłości morfologicznej cieku. Działanie zlokalizowane jest w granicach dwóch obszarów Natura 2000, i potencjalnie może znacząco oddziaływać na ich przedmioty ochrony. Dla analizowanego zadania uzyskano jednak decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, na potrzeby której opracowano zestaw działań minimalizujących wpływ budowy i funkcjonowania zbiornika na obszary chronione. Aktualnie zbiornik jest w trakcie realizacji, prace budowlane prowadzone są w sposób zapewniający realizację działań kompensacyjnych i minimalizujących, w związku z tym nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000. Zadanie nie jest umiejscowione w granicach korytarzy ekologicznych posiadających rangę korytarza głównego lub krajowego. Biorąc powyższe pod uwagę stopień udatności środowiskowej przedmiotowego działania określono jako umiarkowanie korzystny / niekorzystny.</p> <p><u>Uzasadnienie szczegółowe:</u> 1) <u>Obszary chronione i korytarze ekologiczne:</u> Przy zastosowaniu odpowiednich środków minimalizujących inwestycja nie powoduje znaczących negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000, jednak wystąpią oddziaływania o mniejszej skali i istotności. Ocena - U.; 2) <u>Elementy biologiczne:</u> Budowa suchego zbiornika nie będzie miała istotnego trwałego negatywnego wpływu na stan elementów biologicznych, ponieważ w warunkach normalnych nie zmienia on reżimu hydrologicznego ani nie przerywa ciągłości rzeki (o ile budowla spustowa jest wykonana w sposób umożliwiający migrację ryb i makrobezkręgowców przy braku piętrzenia). Ocena U - umiarkowanie korzystna środowiskowo - podyktowana jest przekształceniami morfologii koryta na odcinku objętym planowanym zbiornikiem oraz okresowym negatywnym oddziaływaniem na etapie realizacji inwestycji, na które zwrócono uwagę także w MasterPlanie i Ekspertyzie 4.7. Do takich oddziaływań należą m. in. wzrost ilości zawiesziny spowodowany pracami ziemnymi, usuwanie drzew i krzewów oraz makrofity ze strefy brzegowej itp.). W przypadku budowy zbiornika Racibórz Dolny należy spodziewać się znaczących oddziaływań okresowych, ze względu na znaczną powierzchnię planowanego zbiornika (ponad 26 km²).; 3) <u>Elementy hydromorfologiczne:</u> Działanie polegające na budowie suchego zbiornika przeciwpowodziowego wiąże się ze znaczącą ingerencją w strefę zalewową doliny Odry wymaga budowy wałów i elementów infrastruktury towarzyszącej, prowadząc do zamiany dynamiki przepływu wód wezbraniowych, spowolnienie przepływu wielkich wód wpłynie na warunki sedimentacji osadów facji pozakorytowej, ingerencja w morfologię koryt kilku cieków, wpłynie na dynamikę przepływu wód. Opcja niekorzystna środowiskowo (N). Ocena łączna: umiarkowanie korzystna / niekorzystna środowiskowo.</p> |

Alternatywy do działań TECHNICZNYCH

szczegółowa charakterystyka zadań:

| lp | ID | nazwa działania | opis alternatywy | akceptowalność środowiskowa | |
|----|-------------------------|--|--|-----------------------------|---|
| | | | | K | korzystny środowiskowo |
| | | | | U | umiarkowanie korzystny środowiskowo |
| | | | | N | niekorzystny środowiskowo |
| 1 | ID: 191153020 001 | Zbiornik przeciwpowodziowy Racibórz Dolny na rzece Odrze woj. śląskie (polder) | Rozwiązanie alternatywne. Inwestycja w dolinie Odry: mokry, wielofunkcyjny zbiornik „Racibórz Dolny” | N | <p>Uzasadnienie: Ekspertyza sporządzona na potrzeby realizacji zbiornika, w zakresie oceny wpływu przedsięwzięcia na cele ochrony wód w rozumieniu RDW wykazała, że wykonanie zbiornika w wariantie „mokrego” wielofunkcyjnego spowoduje znaczące oddziaływania, na występujące w obrębie przyszłej czaszy, obszary Natura 2000 (Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Las koło Tworkowa” oraz Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Stawy Wielikąt i Las Tworkowski”). Wariant ten związany jest z całkowitą degradacją siedlisk chronionych na obszarze Lasu Tworkowskiego. Dodatkowo zbiornik powodowałby znaczące oddziaływania w obrębie jcwp: przekształcenie doliny rzecznej w ekosystem wód stojących, przerwanie ciągłości morfologicznej).</p> |

| ANALIZY WARIANTOWE | | | | |
|--|---|---|--|---|
| Wariant Planistyczny = Działania nietechniczne (N) | | | | |
| ogólna charakterystyka wariantu: | | Nie stwierdzono możliwości zastosowania osobnego (samoistnego) wariantu nietechnicznego. | | |
| Wariant Planistyczny W1 = (TR) - wariant przeznaczony do realizacji | | | | |
| ogólna charakterystyka wariantu: | | Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego o powierzchni 26,3 km2 i pojemności 185 mln m3 | | |
| podstawa planistyczna: | | Analizy własne w ramach prac nad PZRP | | |
| uzasadnienie stopnia skuteczności wariantu w rozumieniu hydrotechniczno-hydraulicznym: | | Suchy zbiornik przeciwpowodziowy stanowi najwyższy z możliwych sposobów redukcji i kontroli kształtowania się fali wezbraniowej. Realizacja tej inwestycji pozwoli na retencjonowanie wód gromadzonych w Odrze na skutek dopływów ze znacznej części południowego regionu Górnej Odry, spowalniając tym samym przepływ wód w dół rzeki. | | |
| akceptowalność środowiskowa: | | <div>U/N</div> umiarkowanie korzystny / niekorzystny środowiskowo | | |
| | | <div>Uzasadnienie:</div> <div>Wariant dotyczy budowy suchego zbiornika. Zastosowanie takiej metody ochrony przeciwpowodziowej ocenić można generalnie jako umiarkowanie korzystne środowiskowo (eliminuje i minimalizuje większość negatywnych oddziaływań środowiskowych w porównaniu z budową zbiorników "mokrych" wielofunkcyjnych, zapewniając przy tym wymaganą retencję). W przypadku zbiornika "Racibórz Dolny", z uwagi na istotną skalę działania (warunkowaną wymaganą retencją) mogą pojawić się jednak oddziaływania znaczące w odniesieniu do obszarów chronionych i elementów hydromorfologicznych oceny stanu / potencjału wód. W związku z powyższym w ocenie ogólnej wariant uznano za umiarkowanie korzystny / niekorzystny środowiskowo. Zasadność zastosowania metody ochrony powodziowej, polegającej na budowie suchego zbiornika "Racibórz Dolny" (pod warunkiem zastosowania szeregu działań minimalizujących) potwierdziły wyniki, przeprowadzonego w ramach opracowania PZRP, modelowania hydraulicznego, które wskazują że pozytywny wpływ tej inwestycji zaznacza się daleko poza obszarem regionu wodnego Górnej Odry. Jego realizacja ogranicza również konieczność realizacji części inwestycji w obszarach problemowych poniżej budowanego zbiornika.</div> | | |
| szczegółowa charakterystyka zadań: | | | | |
| lp | działanie T (TR/OF) /N/N _{wsp} | ID | nazwa | <div>akceptowalność środowiskowa</div> <div><div>K</div>korzystny środowiskowo</div> <div><div>U</div>umiarkowanie korzystny środowiskowo</div> <div><div>N</div>niekorzystny środowiskowo</div> <div><div>U / N</div><div>Uzasadnienie:</div>j.w</div> |
| 1 | TR | 2_176_O ID: 191153020000 | Zbiornik przeciwpowodziowy Racibórz Dolny na rzece Odrze woj. śląskie (polder) | |
| Wariant Planistyczny W2 = (TR) - wariant alternatywny | | | | |
| ogólna charakterystyka wariantu: | | Rozwiązanie alternatywne. Inwestycja w dolinie Odry: mokry, wielofunkcyjny zbiornik „Racibórz Dolny” | | |
| podstawa planistyczna: | | Analizy własne w ramach prac nad PZRP | | |
| uzasadnienie stopnia skuteczności wariantu w rozumieniu hydrotechniczno-hydraulicznym: | | Budowa mokrego zbiornika ma zdecydowanie mniejszy stopień skuteczności niż zbiornik suchy, jednakże można brać także pod uwagę inne aspekty funkcjonowania takiego zbiornika. | | |
| akceptowalność środowiskowa: | | <div>N</div> niekorzystny środowiskowo | | |
| | | <div>Uzasadnienie:</div> <div>Budowa zbiornika wielofunkcyjnego pozwala szeroko wykorzystać inwestycję również na inne cele niż przeciwpowodziowe. Natomiast jest to metoda ochrony przeciwpowodziowej, która daleko ingeruje w warunki hydromorfologiczne i biologiczne cieków, w szczególności przekształcenie doliny rzecznej w ekosystem wód stojących, przerwanie ciągłości morfologicznej (mimo zaplanowania działań minimalizujących). W związku z powyższym w ocenie ogólnej wariant uznano za niekorzystny środowiskowo. Budowa zbiornika wielofunkcyjnego (pod warunkiem zastosowania wszystkich niezbędnych działań minimalizujących) wymaga m.in. udowodnienia, iż inne (poza przeciwpowodziowe) cele jego realizacji stanowią nadrzędny interes społeczny względem ochrony środowiska i wód.</div> | | |
| szczegółowa charakterystyka zadań: | | | | |
| lp | działanie T (TR/OF) /N/N _{wsp} | ID | nazwa | <div>akceptowalność środowiskowa</div> <div><div>K</div>korzystny środowiskowo</div> <div><div>U</div>umiarkowanie korzystny środowiskowo</div> <div><div>N</div>niekorzystny środowiskowo</div> <div><div>N</div><div>Uzasadnienie:</div>j.w</div> |
| 1 | TR | ID: 191153020001 | Rozwiązanie alternatywne. Inwestycja w dolinie Odry: mokry, wielofunkcyjny zbiornik „Racibórz Dolny” | |
| Działania nietechniczne wspierające - składowa każdego wariantu | | | | |
| ogólna charakterystyka działań: | | Działania wspierające o charakterze instrumentów zarządzania ryzykiem powodziowym opracowanych w ramach PZRP. | | |
| podstawa planistyczna: | | Raport wskazujący instrumenty zarządzania ryzykiem powodziowym (WBS. 1.4.3.1.) | | |
| Wybrane działania: | | <div>Wybrano następujący zestaw instrumentów wspierających proces zarządzania ryzykiem powodziowym na obszarze analizowanego HotSpotu:</div> <div><div>- instrumenty nr 6, 7, 8, 9 - grupa działań I (ochrona zwiększanie naturalnej retencji)</div><div>- instrumenty nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 16, 17, 18, 21, 22, 23 - grupa działań II (zasady gospodarowania obszarami zagrożenia)</div><div>- instrumenty nr 4, 7 - grupa działań nr III (realizacja i eksploatacja technicznej infrastruktury ochrony przeciwpowodziowej)</div><div>- instrumenty nr 1, 2, 7 - grupa działań IV (doskonalenie systemu zarządzania ryzykiem powodziowym)</div><div>- instrumenty nr 1, 2 - grupa działań V (likwidacja i przygotowanie do szkód powodziowych)</div><div>- instrumenty nr 1-6 - grupa działań nr VI (edukacyjne)</div></div> | | |
| akceptowalność środowiskowa: | | <div>K</div> Korzystna środowiskowo | | |
| | | <div>Uzasadnienie:</div> <div>Działania nietechniczne bez wpływu na charakterystykę cieków i funkcjonowanie obszarowych form ochrony przyrody.</div> | | |

PODSUMOWANIE ANALIZ WARIANTOWYCH

WYBÓR DZIAŁAŃ I METODYKA WARIANTOWANIA:

PZRP zostały sporządzone zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Oznacza to, iż założenia PZRP, metoda ich sporządzania oraz konkretne rezultaty brały pod uwagę konieczność zbalansowania aspektów społecznych, środowiskowych i ekonomicznych. W związku z powyższym oraz w celu zapewnienia skuteczności wdrożenia działań zawartych w PZRP do procesu planowania włącznie szerokie grono interesariuszy oraz ekspertów Wykonawcy PZRP (z zakresu zagadnień ochrony przeciwpowodziowej, ochrony środowiska i SOOS, ekonomiczno-społecznych i innych). Przy tworzeniu PZRP zastosowano proces tzw. otwartego planowania. W tym celu powołane zostały komitety sterujące i grupy planistyczne poszczególnych obszarów dorzeczy i regionów wodnych. Natomiast dla obszarów zlewni powołano zespoły planistyczne zlewni. Wybór i analiza poszczególnych działań oraz identyfikacja możliwych działań alternatywnych prowadzona była od początku procesu opracowania PZRP w ramach prac ww. komitetów, grup i zespołów.

Kolejnym elementem, który wspiera w realizacji PZRP zasadę zrównoważonego rozwoju było zastosowanie narzędzia analizy wielokryterialnej MCA. Analizę wielokryterialną przeprowadzono osobno dla poszczególnych obszarów problemowych („hot – spot”) z wykorzystaniem wyników oceny punktowej kryteriów środowiskowych, społecznych, przeciwpowodziowych i ekonomicznych. Na etapie oceny wielokryterialnej rozważano możliwe do zastosowania metody ochrony przeciwpowodziowej i przypisane im działania, które zgrupowano w ramach wariantów planistycznych. Poszczególne warianty planistyczne, wypracowane podczas prac grup i zespołów planistycznych, poddano ocenie wielokryterialnej (MCA) po modelowaniu hydraulicznym (lub uproszczonej ocenie efektywności hydraulicznej w oparciu o analizę ekspercką). Wyniki analizy MCA wskazały jaki zestaw działań jest optymalny dla osiągnięcia celów ochrony przeciwpowodziowej w danym obszarze problemowym. Analizy MCA integrują kryteria związane z nadrzędnym interesem społecznym i korzyściami społecznymi (kryteria powodziowe i społeczne) oraz kryteria kosztowe i środowiskowe. Analizy uwzględniają powiązania hydrauliczne pomiędzy poszczególnymi działaniami oraz obszarami problemowymi, a co za tym idzie możliwość rozwiązywania problemów na wyższym poziomie planistycznym.

Dodatkowo, w procesie wypracowania wariantów planistycznych, w pierwszej kolejności rozważano działania zalecane przez Dyrektywę Powodziową, tj. działania o charakterze nietechnicznym, oceniając ich znaczenie i zasięg oddziaływania z punktu widzenia celów i założonego poziomu zabezpieczenia przed powodzią. Gdzie to możliwe działania nietechniczne zalecono w PZRP do realizacji jako działania inwestycyjne (np. odtworzenie retencji naturalnej poprzez odsuniecie bądź likwidację wałów przeciwpowodziowych), analizowano również możliwość zastosowania wariantu przesiedleniowego zamiast wdrożenia działań technicznych. Szczegółowe informacje na temat poszukiwania opcji nietechnicznych zawarto w p. ANALIZY MOŻLIWOŚCI ZASTOSOWANIA DZIAŁAŃ NIETECHNICZNYCH. Dodatkowo do realizacji wskazano działania nietechniczne wspomagające , które odnoszą się do całego obszaru PZRP (działania te wskazano w p. Działania nietechniczne wspierające - składowa każdego wariantu).

ANALIZY MOŻLIWOŚCI ZASTOSOWANIA DZIAŁAŃ NIETECHNICZNYCH:

W ramach PZRP dokonano analizy skuteczności redukcji ryzyka powodziowego na obszarze Dorzecza Odry w wyniku ochrony/zwiększanie retencji leśnej, retencji na obszarach rolniczych oraz retencji na obszarach zurbanizowanych. Wypytowano gminy gdzie powyższe działania charakteryzować się mogą największą efektywnością redukcji przepływów. Dla obszaru problemowego nie stwierdzono istotnej skuteczności działań z zakresu ochrony/zwiększania retencji leśnej, retencji na obszarach rolniczych oraz retencji na obszarach zurbanizowanych. Działanie te, wraz z działaniami nietechnicznymi z zakresu zwiększenia odporności terenów i obiektów na powódź, stanowią element zalecanych działań wspomagających osiągnięcia celów głównych PZRP 1 i 2: odpowiednio „Minimalizacja istniejącego ryzyka powodziowego” oraz „Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego”.

W ramach przygotowania PZRP, dla obszaru problemowego rozważona została zasadność zastosowania wariantu nietechnicznego przesiedleniowego, który byłby realizowany zamiast modelowania działań technicznych. Przyjęto, że jest on realny w sytuacji, gdy strefy zalewu wody 1% obejmują miejscowości na obszarach większych o rozproszonym zabudowie mieszkaniowej. W przedmiotowym obszarze problemowym nie stwierdzono możliwości zastosowania działania przesiedleniowego. W strefie zalewu (p=1%), przy uwzględnieniu możliwości zniszczenia wałów, zidentyfikowano 314 budynków jednorodzinnych oraz 8 budynków wielorodzinnych, zamieszkałych łącznie przez ponad 1200 mieszkańców. Dodatkowo w strefie zalewu zlokalizowane są obiekty użyteczności publicznej i infrastruktura techniczna. Zidentyfikowano obiekty w następujących kategoriach (zgodnie kategoriami zdefiniowanymi w ISOK):

- Przedszkola – 1
- Szkoły – 1
- Domy parafialne – 2
- Straż pożarna – 2
- Hotele/zajazdy/motele – 1
- Cmentarze – 1 (Nieboczowy)
- Składowiska odpadów – 2 (1 ob. – odpady przemysłowe, 1 ob. – odpady komunalne)
- Zakłady przemysłowe – 1 (zakład posiadający pozwolenie zintegrowane, zakład o dużym albo zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii, ferma drobiu w Czarnowąsach)

Należy dodać, że w obszarze problemowym Lubomia ryzyko powodziowe zredukuje realizowany zbiornik suchy Racibórz Dolny, którego wpływ dotyczy szeregu hot spotów. W obszarach problemowych, których dotyczy jego zasięg hydrauliczny, zidentyfikowano blisko 100 tysięcy mieszkańców oraz szereg obiektów użyteczności publicznej i infrastruktury technicznej, przykładowo: 115 szkół, 46 przedszkoli, 4 szpitali, 11 oczyszczalni ścieków, 5 zakładów przemysłowych, itd. Analizując strefę zalewu dla wody 0,2% zidentyfikowana liczba mieszkańców również wynosi niepełna 100 tysięcy. Przyjmując, że budowa zbiornika Racibórz Dolny przyniesie pozytywny efekt nie tylko dla mieszkańców zamieszkających bezpośrednio na obszarach zalewowych, ale dla wszystkich mieszkańców zamieszkujących gminy znajdujące się obecnie w strefie zalewu 0,2%, to liczba mieszkańców odnoszących korzyść z budowy

ANALIZA WARIANTÓW:

Dla wariantów budowy zbiornika Racibórz Dolny nie przeprowadzono analizy MCA w ramach opracowania PZRP. Zbiornik jest obecnie w fazie realizacji, a na etapie przygotowania inwestycji dokonano analiz wariantowych. Możliwy do zastosowania wariant alternatywny, polegający na budowie zbiornika wielofunkcyjnego, został odrzucony - jest to równocześnie opcja mniej korzystna środowiskowo. Budowa suchego zbiornika Racibórz Dolny o powierzchni 26,3 km² jest strategiczną inwestycją nie tylko dla Regionu Wodnego Górnej Odry, ale także dla całego Dorzecza Odry. Zbiornik ten znajduje się obecnie w trakcie realizacji, a jego pojemność w drugim etapie realizacji wyniesie 170 mln. m³ oraz 320 mln. m³ w etapie III. Pojemność powodziowa zbiornika wyniesie 170 mln. m³. Zbiornik wykonany będzie na terenie czterech gmin: Racibórz, Lubomia, Krzyżanowice, Karnowac i Gorzyce. Możliwości zbiornika pozwolą zredukować falę powodziową w następującym zakresie:

- przy dysponowaniu 48 godzinną prognozą dopływu do zbiornika z wielkości 3120 m³/s do wielkości 1538 m³/s;
 - przy dysponowaniu 24 godzinną prognozą dopływu do zbiornika z wielkości 3120 m³/s do wielkości 1800 m³/s.
- Szczególne znaczenie zbiornika Racibórz Dolny potwierdzają wyniki modelowania hydraulicznego, na podstawie których wykazano wpływ zbiornika sięgający aż po Opole. Realizacja tej inwestycji przyczyni się do znaczącej redukcji ryzyka powodziowego zarówno na obszarach silnie zurbanizowanych jak i na obszarach wiejskich. Potwierdzeniem tego jest, oszacowana na podstawie modelu hydraulicznego, redukcja ilości zagrożonych budynków mieszkalnych w obszarach szczególnego zagrożenia powodziowego w obrębie Regionu Wodnego Górnej Odry z 2846 do 722. Natomiast wielkość obszarów, na terenie Regionu Wodnego Górnej Odry, o głębokości zalania powyżej 0,5 m dla wody 0,2%, dla których wprowadzone zostaną specjalne warunki zagospodarowania przestrzennego redukuje się z wartości około 7604 ha do wartości 4538 ha.

Realizację zbiornika Racibórz Dolny, uwzględniono w wynikach modelowania hydraulicznego, które wykorzystano w analizach MCA, przeprowadzonych dla obszarów problemowych, zlokalizowanych na rzece Odrze poniżej zbiornika, w granicach wyżej opisanego zasięgu jego oddziaływania hydraulicznego. W związku z powyższym można założyć, że stanowi on element wszystkich wariantów przeznaczonych do realizacji w tym obszarze.

Do realizacji w pierwszym okresie planowania wyselekcjonowano inwestycje, których realizacja najbardziej znacząco niweluje ryzyko powodziowe lub / i są maksymalnie przygotowane do realizacji (również pod względem dostępności środków finansowania). Przewiduje się możliwość realizacji w ramach pierwszego cyklu planistycznego również pozostałych działań rekomendowanego wariantu planistycznego jeśli pojawi się możliwość ich finansowania. W przedmiotowym obszarze problemowym do realizacji w pierwszym cyklu planistycznym zarekomendowano poniższe działania:

- Zbiornik przeciwpowodziowy Racibórz Dolny na rzece Odrze woj. Śląskie - zadanie w realizacji.

DZIAŁANIA MINIMALIZUJĄCE I KOMPENSACJE:

Przy realizacji wariantu planistycznego niezbędne jest stosowanie działań minimalizujących, polegających na stosowaniu m.in. rozwiązań przyjaznych / bliskich przyrodzie. Szczegółowy katalog działań mitygujących wskazano w Załączniku nr 3 "Instrumenty kompensacji oddziaływań na środowisko naturalne" raportu PZRP wskazującego instrumenty zarządzania ryzykiem powodziowym (WBS.1.4.3.1.).

W wyniku przeprowadzonej, na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, oceny oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na środowisko określono warunki realizacji i eksploatacji, a w szczególności wskazano wariant eksploatacji zbiornika, uwzględniający wymagania związane z ochroną obszarów Natura 2000 – zarówno znajdujących się w całości lub w części w czasie zbiornika, jak też znajdujących się w dolinie rzeki Odry poniżej zapory czołowej zbiornika aż do Wrocławia. Zgodnie z wynikami Ekspertyzy zgodności z RDW, realizacja projektu przy wdrożeniu działań minimalizujących nie narusza celów środowiskowych, nie powoduje pogorszenia potencjału wód, oraz nie powoduje przerwania ciągłości morfologicznej cieków.

Legenda:

TR - działania technicznie rozwojowe, działania dla których podstawowym kryterium jest ingerencja w charakterystykę fizyczną cieku lub doliny, która: • związana jest z realizacją nowego obiektu budowlanego • może potencjalnie pogorszyć warunki hydromorfologiczne lub • jest obojętna z perspektywy warunków hydromorfologicznych (tj. nie ukiepunkowana na poprawę warunków).

N - działania nietechniczne - działania dla których podstawowym kryterium identyfikacji jest ingerencja w charakterystykę fizyczną cieku lub doliny lub obiekty w niej zlokalizowane, która ma realizować cele ochrony przeciwpowodziowej ale • w sposób zamierzony poprawiając warunki hydromorfologiczne lub • w sposób zapobiegający konieczności podjęcia działań technicznych pogarszających warunki hydromorfologiczne.

N wsp - działania nietechniczne wspierające - działania, które planowane będą na poziomie zlewni bez odniesienia do określonych przestrzennie obszarów problemowych (np. zwiększanie retencji na terenach leśnych, rolniczych, zurbanizowanych). Efektywność działań nietechnicznych wspierających stanowi przedmiot „Analizy skuteczności redukcji ryzyka powodziowego” podjętej w ramach prac na PZRP. Do grupy działań nietechnicznych możemy też zaliczyć te prewencyjne instrumenty prawne stosowane na poziomie lokalnym, które związane są z ograniczaniem zabudowy terenów zalewowych z zastrzeżeniem, że traktowane są jako instrument zaradczy względem obszaru problemowego zdefiniowanego przestrzennie.

OF - działania odtworzenia funkcjonalności - jednorazowe działanie o charakterze nakładów inwestycyjnych mające na celu odbudowę pożądanego przez eksploatatora poziomu technicznego istniejących obiektów przeciw powodziowych mające na celu likwidację wieloletnich zaniedbań i przygotowanie infrastruktury do dalszych bieżących nakładów utrzymaniowych.